

Lehkým perem o těžké otázce

Knižní tip
Luboše Kropáčka

Jak mluvit o Bohu ve světě, kde ho popírají, odstrkují a zesměšňují anebo hrubě zneužívají pro vlastní **dravé** cíle? A jak ho brát do úst zvyklých na **plané** řeči a chutě všedních dnů?

Fabrice Hadjadj, narozený roku 1971 ve francouzském Nanterre v židovsko-arabské rodině angažovaný v tehdejších francouzských maoistických kruzích, prošel skoro pavlovskou cestou. Poznal zblízka prostředí, kde úcta nedovolí jméno zapsané čtyřmi písmeny ani vyslovit, i to druhé, které jím v jiném jazykovém a konfesním světě inflačně hýří, a sám pak řadu let spolu s anarchy Boha nihilisticky odmítal. V roce 1998 za otcovy těžké nemoci se dal pokřtít a dospěl k hlubokému ukotvení v katolickém křesťanství. Na domizy ke své

konverzi odpovídá udivenou protiotázkou: „Jak jsem vůbec mohl být nevěřící?“

Dnes se počítá k významným filozofům a literátům své generace. Jeho rychle rostoucímu dílu, vynikajícímu svěžím stylem a mistrovstvím vtipných, přesvědčivých paradoxů, se dostává uznání také ze strany církve. Před deseti lety byla „Velkou katolickou cenou za literaturu“ oceněna jeho kniha *Úspěšně umřít, anti-metoda, jak žít*. Zabývá se v ní životní radostí. Podobně je koncipována i knížka *Jak dnes mluvit o Bohu?*, zpřístupněná nyní i českému čtenáři. Její podtitul zní *Evangelizační anti-pomůcka*.

Knihou se vině přesvědčení, že mluvíme-li o nevyhovitelném, naše výmluvnost nemůže být bezchybná. Je jen koktavá. Byli si toho vědomi už starozákonní proroci, když se svému poslání zpěčovali. Dnes o Bohu snadno, nejhojněji a nejkřiklavěji mluví bojovní ateisté a z opačné strany fundamentalisté. Opatrněji se o něm vyjadřují (anebo raději vůbec) agnostikové nebo anonymní křesťané, kteří nechtějí

vyčnívat. Autor se i k nim staví káravě. Klade důraz na Pavlovo „Běda mi, kdybych nehlásal evangelium“ a na přesvědčení, že i slovo je skutek. S velkou hloubkou antropologického, biblického a filozofického záběru pak sleduje **souvztažnost** slovní komunikace, kterou se **člověk vydělil z živočišné říše**, s **Božím Slovem, které se stalo tělem**. I v lidském hovoru o každodenních banalitách má své místo vděčný respekt ke **Stvořiteli a láska ke slabým** tvorům, jimiž jsme my všichni. Hadjadj, často prudší než starší mistr **paradoxů** Chesterton, tu naši roli v hovoru o **Bohu** přirovnává k počínání klaunů, kteří se pachtivě snaží v úsilí, **jež je přesahuje**. Patří sem i postoj lásky k těm, **kdo nás jako věřící napadají**.

Klaunský tón zvažní a nabývá diskusních rysů v kapitole o Bohu po Osvětimi a Hirošimě a pak o čtyřech podobách dnešních apokalyptických vyhlídek konce lidství. Autor tu mluví o devalvaci řeči a zániku člověka způsobených ideologiemi pokrokářského nihilismu,

technokracie, ekologického regresu k přirozenosti primátů a fundamentalistické totality jménem drtícího Boha. Proti Marxově výzvě měnit svět volá autor po potřebě především jej zachovat.

Změnit se musí v duchu evangelia srdce člověka, tedy lidí takových, jací jsou a budou. Spíše než morálku nabádá Hadjadj hlásat naději a možnost spásy. Můžeme koktat a zdrhávat. Nejde ale o to mít po ruce ta správná slova o Bohu, ale být jedni druhým Božím slovem.

Autor je arabista

Fabrice Hadjadj: *Jak dnes mluvit o Bohu?* (CDK 2016)

